

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Quando in uno loco tardius, in alio citius fiat promulgatio Bullæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

gent bullæ privilegia incipere ab ipsa hora, in qua ea in quocunque loco promulgatur, non ergo antea.

5. Animadvertendum est quartò. Cum per duplicem actum solet promulgari bulla, primo per solemnem processionem, & deinde per Concionatorem in concione, animadvertendum est inquam sufficere per solam processionem, si quidem per illam solam habetur absoluta Promulgatio.

6. Hinc fit, ut si quis sumat Bullam ante concionem, sed post processionem possit teste Trull. l. c. uti eius privilegii, & sane hæc est praxis ut facta processione, statim incipiant distribui bullæ.

7. Hinc etiam sequitur, ut si quis, etiam data stipe, sumpsisset bullam ante concionem, & ante processionem, non possit uti privilegii, nisi post processionem, tunc enim ratificatur sumptio.

8. Denique, ne ignores, factam publicationem in Templo maximo sufficere, quamvis promulgatio alia non fiat in aliis Parochiis eiusdem civitatis, quantumvis magnæ: nam unam publicationem in uno loco requirit Pontifex, non vero aliam, & aliam in singulis Ecclesiis loci.

§. II. Quamdiu durat annus Bullæ.

1. **P**remitto, alium esse annum naturalem, alium Ecclesiasticum. Naturalis est spatium temporis, quo sol suo motu redit ad eandem cæli partem unde motum inceperat, v. g. à primo gradu signi Arietis, ad eundem, quod spatium est duodecim mensium, & sex horarum aliquibus minutis minus.

Ecclesiasticus est spatium temporis, quod ex more Ecclesiæ intercurrit ab aliquo termino deputato ab Ecclesiâ ad aliud similem v. g. à Pascha ad aliud Pascha à Pentecoste ad Pentecostem, quod spatium aliquando continet plures aliquando pauciores dies, ut ex computo Ecclesiastico scimus omnes.

2. Querimus iam an privilegia bullæ durent per annum naturalem; An per annum Ecclesiasticum? Si prius semper erit idem tempus privilegiorum; si posterius, modo maius erit ipsorum tempus, modo minus.

3. Dico, probabile esse, annum bullæ durare per annum naturalem hoc est à die promulgationis usque ad finem duodecim mensium, & item esse probabile durare per annum Ecclesiasticum, id est à promulgationis die ad alterius promulgationis diem. Priorem probabilitatem sequitur Rodriq. in Bull. §. 5. n. 2. Thom. Sanch. l. 8. matr. d. 15. num. 17. in med. Mendo d. 2. cap. 1. & in App. d. 1. cap. 14. Posteriores Gallegus, c. 4. dub. 14. Io. Sanc. d. 55. Trullench. l. 1. §. 1. d. 11. numero 3. Ludovic. à Cruce d. 1. c. 10. dub. 2. Bardi p. 1. tr. 1. c. 6. a. n. 11. Ratio utriusque sententiæ est, quia, in communibus nunc hominum commerciis, nomine anni recte alteruter solet intelligi.

Favet posteriori sententiæ illa confirmatio. Quia in præfenti sumus in re Ecclesiastica, Ecclesiæ autem communis praxis solet anno Ecclesiastico uti. Sic communio pro obligatione præcepti annui, sic interstitia pro Ordinibus suscipiendis, sic obligatio recitandi Horas Canonicas solet mensurari per annum, vel diem Ecclesiasticum non vero per per naturalem.

4. Hinc, quia annus Ecclesiasticus aliquando est brevior anno naturali, ut si promulgetur bulla in Dominica v. g. Septuagesimæ, quæ sit dies vigesimus Ianuarij, anno autem sequenti promulgetur in eadem Dominica, quæ incidat in diem decimum eiusdem mensis Ianuarij, unde brevior, hoc est minus decem diebus erit annus Ecclesiasticus, quam sit annus naturalis: hinc inquam fit, ut, in priore sententiâ possis frui bullæ privilegii usque ad vigesimum diem sequentis Ianuarij, etiam promulgata nova Bulla: at in posteriori non possis usque ad dictum vigesimum diem, quia adveniente nova promulgatione veluti perimitur, in hac posteriore sen-

tentiâ, bullæ vigor. Sed certe, ut diximus, utrumque probabile est.

5. Nota. Si forte supponas Pontificem nolle, ut nova alia promulgatio bullæ fiat anno sequenti, vel nolle novam promulgationem diu differre, unde non possit gationem, quia promulgatio nova non erit. Nota, tunc tunc habere terminum desitionis per novam promulgationem, tunc Doctores convenire, quod bullæ privilegiius Ecclesiasticus, subingeditur necessario naturali. Ita Bardi l. c. num. 33. Dixi (necessario) nam non potest quod Idem Bardi l. c. num. 34. docet ex Trullench. nisi dies postea, intra quorum latitudinem solet finire annus Ecclesiasticus (non placet autem, quia id videtur esse minus gratis dictum).

6. Nota insuper, quamvis moriatur Pontifex, vel Commisarius Generalis intra dictum annum, non potest tibi Bullæ privilegia pro illo anno, qui pro illo tempore sunt gratiæ factæ, ut recte notat Caltrup. de Bulla Cruc. p. 3. num. 4.

§. III. Quando in uno loco tantum, in alio citius sit promulgatio, quid iuris erit in accipiente Bullam, si sequatur prædictam posteriorem sententiam.

1. **E**xfiguratione duorum casuum huius Quæstionis decilio clarius intelligitur.

Primus casus. Titius existens Panormi, promulgatione ibidem facta in Dominica Septuagesimæ die v. g. 10. Ianuarij, sumit statim bullam, & inde profectus Syracusis v. g. ubi anno sequenti promulgari solet bulla die primo Cinerum, qui incidit v. g. die 9. Februarij, hoc est 14. diebus postea, inquit, gaudebit Titius iam commemorans Syracusis bullæ privilegium usque ad Dominicam Septuagesimæ anni sequentis, quæ incidit v. g. 26. Ianuarij, quando Panormi promulgabitur nova Bulla, an usque ad nonum diem Februarij iuxta promulgationem, quæ fiet in sua civitate.

2. Secundus casus, quid si contra. Caius v. g. commemorans Syracusis accepit bullam in die Cinerum, qui incidit 12. Feb. deinde accedit Panormum, ubi promulgabitur nova Bulla 20. Ianuarij, gaudebit privilegium solum usque ad vigesimum diem Ianuarij iuxta promulgationem Panormitanam, an usque ad diem Cinerum anni sequentis iuxta promulgationem quæ fiet in civitate prædicti Caij, qui dies incidit, ut dictum est, nono Februarij.

3. Respondeo. In utroque casu, stando in posteriore sententiâ, sub qua loquimur, gaudere quis potest Bulla solum iuxta promulgationem factam in loco, ubi quis accepit Bullam. Quare in priore casu allato n. 1. Titius gaudebit Bulla, usque ad vigesimum sextum Ianuarij in posteriore vero allato n. 2. Caius Bulla fruatur, usque ad nonum diem Februarij. Ratio utriusque dicti est, quia quando tu accipis Bullam promulgatam in hoc v. g. loco quasi dicat tibi distributor bullarum nomine Pontificis (Quandoquidem tu erogasti legitimam elemosinam, concedo tibi privilegia Bullæ duratura per totum hunc annum, donec ego iterum aliam hic promulgaverim.) Huius autem rei ulterior ratio est, quia ad illum distributorum, à quo tu recipis Bullam, non pertinet, videre, seu taxare tempus promulgationis alterius distributoris. Quare, nomine Pontificis, dat tibi privilegia secundum suas promulgationes, non vero secundum promulgationes alterius. Ita Bard. p. 1. tr. 2. c. 6. n. 24.

4. Scio Ioan. Sanch. d. 55. n. 24. in casu dicto n. 1. velle Titium posse solum, usque ad nonum diem Februarij, sed propter rationem nostram non est audiendus.

Scio etiam Mendo loc. sup. cit. sustinere, tum Titium, tum Caium prædictos, posse solum gaudere Bullæ privilegiiis, durante anno naturali, quocunque tempore die fiat nova

nova promulgatio. Sed profecto id ipse dicit, quia sustinetur annuum pro bulla debere esse naturalem, quam sententiam cum dixerimus supra, esse probabilem, probabile etiam erit hoc præsens ipsius dictum; Sed quia nos hic loquimur ex suppositione, quod sequamur sententiam posteriorem, quæ est etiam probabilis, ideo, quamvis dicto prædicti Doctoris assentiamur, tamen non assentiamur illi limitationi (solum.)

§. I V. An finito anno in quo faveat Bulla.

I. Nostro hic questionem hanc, quia maxime pertinet ad praxim. In duobus casibus quarunt rationaliter Doctores an Bulla profit, absoluto anno? Dico (rationaliter) nam casum alium, quia est ratione destitutus, jam exclusi modo §. 1. n. 2.

Quarunt enim primo in eo casu, quo promulgatio bullæ fit in aliqua magna civitate, seu opido, unde non valeant omnes bullam sumere, an si habeat quis animum sumendi, durabit illi vetus bulla per paucos v. g. per octo dies post promulgationem novam? Affirmat Villalobos, & Ludovicus à Cruce. Id quod temperat Io. Sanchez asserens hoc verum esse quando per omnes illos dies durat difficultas novam sumendi, vel ex malitia, seu incuria distributoris, nova haberi non possit.

2. Profecto non possum hanc sententiam, quamvis à Sancto mitigatam, non retinere cum Gallego multis citante *tom. 4. dub. 18*. Nam ut aliam omittam, nimis manifeste ea est contra tenorem bullæ, ibi (*anno durante*) & ibi (*summarius Bulla à volentibus uti privilegii, accipi, ac retineri debere.*)

3. Quarunt secundo Doctores in casu confessionis inceptæ, vel commutationis votorum; & quia de hac commutatione dicimus inferius c. 3. §. 1. num. 30. solum hic agimus de confessione; an scilicet, si qua legitima confessio bona fide apud confessorium electum per bullam incepta finiri intra ejusdem bullæ annum non potuit, sive propter penitentis serapulos, sive ob prolixam confessionem, sive ob aliquod rationabile impedimentum, quo pacto dicitur res, non esse integra, quia confessio jam fieri cepit; an inquam, possit confessor, post finitum annum suum prosecui opus, & penitentem à peccatis etiam reservatis, ut per bullam conceditur absolvere.

Respondeo posse, ac si esset intra tempus anni concessi, idque etiam cum interpolationibus humano modo solitis; Ratio est, quia ex eo, quod ceptum est negotium confessionis, tempore habili, jurisdictio radicem fixit in delegato, hoc est in confessorio (ut loquuntur iura) ex rationabili voluntate concedentis; quare illa in eo perpetuatur, usque ad complementum incepti negotii. Idem solent Doctores dicere in Iubilæo, si confessio bona fide incepta non potuit bona fide finiri intra Iubilæi dies, de qua re ego universaliter *lib. de penit. cap. 4. §. 10. num. 3.*

4. Dictum autem est primo (bona fide) quia persuadere mihi non possum, quando id in fraudem fiat, adesse consensum superioris ad prædictam jurisditionis extensionem, quidquid aliqui dicant. Id autem bene intellige, siquidem ejusmodi fraus duobus fieri modis potest, tum hic, tum in Iubilæo. Primo, si differas confessionem, consulto; usque ad ultimum diem durationis privilegii, & deinde peniteat te, non esse confessum, & vere velis confiteri, confessionemque bona fide incipias, faciens, quantum potes, ut illam compleas, riteque absolvaris ante finem privilegii, sed propter aliquam rationabilem causam compleri confessio non potest. Et in hoc casu negligentia prior, immo & fraus, si qua in te fuit, prorogandi tempus, purgatur ex vera penitentia, & ex conatu Sacramentum perficiendi, & consequenter radicabitur in confessorio, extendereturque Jurisdictio, quia jam tunc nulla fraus adest. Secundo, si sive tu, sive confessor, cum possitis perficere confessionem eam non

perficitis, hac spe, (quam ego merito fraudem appello) ut radicata jurisdictio sit in confessorio, quasi possit extendi ad tempus sequens. Et in hoc casu dixi, persuadere mihi non posse, superioris voluntatem esse, ut ea jurisdictio radicetur.

5. Dictum est secundo, (si qua confessio incepta &c.) quod intellige, esset certum si cepisti peccata legitime explicare confessorio. Immo dicta inceptio confessionis tunc etiam dicitur adfuisse, quando comparuisti genoflexus coram confessorio, percussique percussisti, & recitasti Confiteor, & multo magis, si vel unum peccatum veniale perscussisti, hæc enim externa signa sunt confessio incepta.

6. Obijcies. Sola præsentatio literarum delegationis facta delegato non facit negotium ceptum, seu causam inchoatam, ut cum multis docet Mexolla, *to. 2. q. 4. c. 6. dub. 21. n. 492*. quia literarum sola præsentatio, quamvis accepta, non est exercitium jurisditionis, per quod radice sibi delegatus jurisditionem, ergo neque in casu nostro sufficiunt prædicta signa.

Respondeo: nos ut signate notat Bardi *p. 1. tr. c. 6. à n. 61. & an. 116* pro signo sufficienti non poscimus solum petitionem confessionis quodocunque, sed requirimus talia signa, quæ sint pars materiæ Sacramenti Penitentiae, quæque cum exhibentur, sunt Sacramentalis confessionis exercitium.

7. Dictum est tertio (si qua legitima confessio) nam non prorogatur jurisdictio confessorii si invalida, sive propter defectum Penitentis, sive propter defectum confessorii esset prædicta incepta confessio. Ratio est, quia per verum actum confessionis Sacramentalis (sic enim exercetur hæc jurisdictio) radicatur potestas in confessorio delegato, non vero per invalidam confessionem, quæ cum nulla sit, nullum parere effectum potest.

8. Confirmatur Doctrina nra, data verbis ipsius Bullæ Originalis, item (ait) *declarat Pontifex, quod, expirante anno omnes prædictæ facultates, gratia, & Indulgentia expirant, tantum potuerunt causæ pendentes ad finem perducere.* Nota (causæ pendentes &c.)

Ex prædictis verbis colligit Bardi *loc. cit. n. 66*. doctrinam à nobis hæcenus dictam, solum habere locum, quando penitens, post prædictum annum Bullæ finitum, non committit alia peccata. Nam si quis, inquit, nondum finita confessione, peccet, finito jam bullæ anno, peccato reservato, non poterit ab hoc peccato absolvi per confessorium electum vi dictæ bullæ, quamvis confessio cepta fuerit ante lapsum anni; Immo neque item poterit (ait) ab aliis commissis antea, quia confessio non potest dimidiari, quæ dimidiaretur, si ab his absolvi posset, illo alio commissio post annum non absoluta. Colligit, inquit, ex his verbis, in quibus expresse Pontifex solum concedit, causas pendentes finiri posse: at confessio hujus peccati nunquam fuit inchoata tempore anni Bullæ, ergo &c. Quare hic Auctor concedit, per Iubilæum posse simile novum peccatum absolvi, non vero per Bullam Cruciatæ, quia in Iubilæo non adest hæc restrictio, *tantum potuerunt causæ pendentes ad finem perducere.*

9. Verum contra hanc explicationem insurgit Mendo, *d. 23. cap. 3. num. 28. sine in appen. d. 1. cap. 16. num. 61*. ait enim, non esse majorem rationem, quod hoc peccatum novum impediatur totalem absolutiorem, non autem quod absolutio aliorum peccatorum huic penitenti debita propter prorogationem jurisditionis, trahat ad se facultatem, ut quia non potest dimidiari confessio, detur potestas confessorio, ut etiam novum illud absolvat.

Adde, cum adhuc vere pendens sit causa, quia confessio jam est incepta, & absolutio nondum data, non posse peccatum hoc novum superadditum habere vim impediendi prorogationem jurisditionis.

Certe prior sententia tutior est. Posteriorem me Sapientiores examinent; præsertim quia video in causis judicialibus